

Conceptnotitie Thuisonderwijs Rotterdam

Notitie zoals op 22 mei 2015 opgesteld door ambtenaren van wethouder De Jonge, in overleg met de NVvTO.

Volledige en ongewijzigde tekst in linkerkolom; vragen die bij de Rotterdamse ouders leven, in de rechterkolom.

<p><i>De gemeente Rotterdam wil, vanuit zorgvuldigheid in de omgang met de leerplicht, vanaf schooljaar 2015-2016 binnen de bestaande mogelijkheden anders omgaan met de huidige praktijk inzake een kennisgeving voor een beroep op artikel 5b van de Leerplichtwet (LPW).</i></p>	<p>Aangezien de huidige praktijk berust op de wet, kan de gemeente er niet anders mee omgaan dan nu de praktijk is. De totstandkoming van de vrijstelling is niet afhankelijk van een besluit door de gemeente; de gemeente heeft op basis van de Leerplichtwet slechts een administratieve rol.</p> <p>Verder stelt de ambtsinstructie LPA/RMC van Rotterdam stelt (art 11:4) dat er een behandeltermijn is van 20 werkdagen en een verlenging hiervan (mits schriftelijk kenbaar gemaakt) van nog eens 20 dagen. Beide termijnen zijn sinds de datum dat wij onze kennisgevingen indienden, te weten 12 maart 2015, verstreken. Na een eerste ontvangstbevestiging hebben wij niets meer vernomen.</p> <ul style="list-style-type: none">• Gezien het voorgaande hebben de ouders al vrijstelling voor het komende schooljaar. Op welke grond roept de gemeente ons nu op voor een gesprek?
<p><i>Als er een kennisgeving voor een beroep op artikel 5b ontvangen wordt nodigt de leerplichtambtenaar(lpa) de kennisgever altijd uit voor een gesprek. In dit gesprek zal de lpa vragen naar het richtingsbezwaar en waarom scholen op redelijke afstand hier niet aan zouden kunnen voldoen.</i></p>	<p>De leerplichtambtenaar wil in een gesprek vragen naar het richtingbezwaar en de scholenlijst. Een gesprek met de ouders over het richtingbezwaar bevindt zich op het terrein dat aan de gewetensvrijheid van de ouders toebehoort. De rechter heeft op dit punt bepaalde vrijheden wanneer artikel 8.2 van de Leerplichtwet van toepassing is, maar dat betekent niet dat de LPA zich dezelfde ruimte mag veroorloven en zeker niet in situaties waarin artikel 8.2 niet van toepassing is.</p> <ul style="list-style-type: none">• Waar zou dit gesprek over kunnen gaan, daar de LPA het richtingbezwaar niet mag toetsen?• Gezien de delicate aard van deze onderwerpen, die raken aan de gewetensvrijheid: mag er van deze gesprekken een geluidsopname worden gemaakt zodat de ouder en de ambtenaar achteraf geen meningsverschil hebben over wat er wel en niet gezegd is?
<p><i>Bovendien zal er gevraagd worden of er een onderwijsplan voor het thuisonderwijs of een andere vorm/variant van onderwijs aanwezig is en of de ouders zicht hebben op de ontwikkeling van het kind.</i></p>	<p>De LPA is, ook blijkens uitspraken van de wethouder, niet geëquipeerd om hiernaar te vragen. In Nederland is toezicht op het onderwijs opgedragen aan de Onderwijsinspectie en de LPA ziet toe op naleving van de leerplichtwet.</p> <ul style="list-style-type: none">• Is het niet oneigenlijk om deze vragen door de LPA te laten stellen? Hoe wil de gemeente dit oplossen?

	<ul style="list-style-type: none"> • Is hierover overleg met de Onderwijsinspectie geweest? • De LPA vraagt naar een onderwijsplan, en of er zicht is op de ontwikkeling van het kind. Hoe garandeert de gemeente dat de LPA op dit punt geen verdere ongeoorloofde vragen stelt?
<i>Er zijn twee lpa's geselecteerd om deze gesprekken te voeren. Zij zijn geselecteerd omdat zij geacht worden de benodigde zorgvuldigheid te betrachten die bij een beroep op artikel 5b van de LPW noodzakelijk is.</i>	
<i>We passen de huidige gang van zaken (een papieren exercitie) aan om meerdere redenen:</i>	
<i>1. we willen beter kunnen toetsen of het daadwerkelijk een richtingsbezwaar betreft in plaats van bijvoorbeeld een inrichtingsbezwaar;</i>	<p>De concepttekst spreekt over 'toetsen'.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat zijn hiervoor de toetsingskaders? • Vragen over het richtingsbezwaar kunnen alleen gesteld worden in het kader van strafrechtelijke vervolging, door de rechter dus. Hoe ziet de gemeente de rol van de LPA in dit kader?
<i>2. omdat kinderen met vrijstelling voor de leerplicht niet meer vanzelfsprekend in beeld zijn via school is een gesprek naar aanleiding van de kennisgeving in ieder geval een jaarlijks contactmoment;</i>	<ul style="list-style-type: none"> • De concepttekst spreekt over een jaarlijks contactmoment. Het is niet duidelijk met wie contact wordt verwacht, betreft het hier ook de kinderen? Zo nee, is de gemeente bereid dit vooraf, voor nu en in de toekomst schriftelijk te verklaren danwel op te nemen in het beleidsvoorstel? Zo ja, wat is daarvoor de wettelijke grondslag?
<i>3. we willen toetsen of er redelijkerwijs aangenomen kan worden dat het recht op (goed) onderwijs geborgd is. Hier moet nadrukkelijk bij vermeld worden dat de lpa geen oordeel zal vellen over 'hoe' het onderwijs gegeven wordt, maar 'dat' er onderwijs gegeven wordt.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • De concepttekst spreekt over dat de LPA een oordeel zal vellen "dat er onderwijs wordt gevolgd". Er is een veelheid aan vragen te bedenken om te toetsen of er onderwijs wordt gegeven. Welke vragen vindt de gemeente gepast? Feitelijk is opnieuw de vraag: wat is het toetsingskader dat de gemeente wil hanteren? Waarom kiest de gemeente er niet voor om de ouders te vragen dit schriftelijk te verklaren in hun kennisgeving? Hiervoor is evenmin een wettelijke grond aanwezig, maar het past in de lijn van de bescherming die de Leerplichtwet de ouders en kinderen biedt.
<i>De uitnodiging voor een gesprek zal jaarlijks herhaald worden (dus voor iedere nieuwe aanvraag én verlenging) omdat:</i>	
<i>1. het een jaarlijks contactmoment is;</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Wil de gemeente ieder jaar opnieuw vragen naar het richtingbezwaar van de ouders, of alleen als zij voor de eerste keer kennisgeving doen van richtingbedenkingen?
<i>2. het scholenveld inmiddels veranderd kan zijn;</i>	<p>Een gesprek over veranderingen in het scholenveld is alleen mogelijk indien de geloofsrichting van de ouders bekend is en hiernaast kan worden gelegd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Is het de gemeente op grond van de wet toegestaan om naar de geloofsrichting van de ouder vragen? • Mag deze richting worden vastgelegd en bewaard? • Hoe verhoudt het vragen naar de geloofsrichting van de ouders en het

	<p>vastleggen en bewaren hiervan zich met de Wet Bescherming Persoonsgegevens artikel 16</p>
<p>3. het onderwijsplan mee moet groeien met de ontwikkeling van het kind;</p>	<ul style="list-style-type: none"> De concepttekst spreekt erover dat het onderwijsplan moet meegroeiën met de ontwikkeling van het kind. Wil de gemeente dan toch dat de LPA een inhoudelijke toets doet op het onderwijsplan?
<p>4. er dan jaarlijks gecontroleerd kan worden of er toezicht is vormgegeven.</p>	<p>De discussie vindt plaats op landelijk niveau. Verschillende organisaties zijn met medeweten van het ministerie van OC&W nu bezig met het opzetten van modellen van kwaliteitsborging in eigen beheer. Dit zou toekomstig gebruikt kunnen worden in Rotterdam. Indien men dit in Rotterdam zou invoeren alvorens het landelijke proces is voltooid, stuit dit op weerstand bij de ouders, omdat hun rechtszekerheid niet is geborgd.</p> <ul style="list-style-type: none"> Is de gemeente Rotterdam het met de ouders eens dat het zorgvuldiger is om in de pas te lopen met de landelijke ontwikkelingen en geen onrijpe plannen in te voeren?
<p>Ten aanzien van eerder genoemde meldingen veranderen we het huidige instrumentarium niet. Het was en is voor een lpa mogelijk een zorgsignaal te melden via SISA en/of de Raad voor de Kinderbescherming, wanneer hiertoe aanleiding is.</p>	
<p>In het najaar van 2015 zullen we met de NVVTO uitwisselen hoe van weerszijden de nieuwe praktijk is ervaren.</p>	<p>De gemeente wil uitwisselen hoe de praktijk is ervaren. De ouders willen dan graag betrokken worden bij deze evaluatie.</p> <ul style="list-style-type: none"> Hoe weten wij dat de inbreng van de ouders voldoende meeweegt en herkenbaar terugkomt in de evaluatie? Worden vooraf de nulsituatie en de doelen in kaart gebracht en afgestemd met de ouders?
<p>Zoals ook al door de wethouder in de commissie ZOCS (dd 29-04-15) gesteld is de vraag of thuisonderwijs gewenst of ongewenst is hier niet aan de orde, omdat die discussie zich landelijk afspeelt en al dan niet zal leiden tot aangepaste wetgeving. De gemeente Rotterdam wil een andere omgang in de kennisgeving voor een beroep op artikel 5b van de LPW, omdat hiermee juist de huidige leemte in de wetgeving (vrijstelling wel mogelijk, maar thuisonderwijs geen wettelijke onderwijsvorm) wordt gevuld.</p>	
<p>Samen met de NVVTO en de Rotterdamse thuisonderwijzers wil de gemeente Rotterdam zich committeren aan het opzetten van een pilot voor vormen van toezicht op (de kwaliteit van) het thuisonderwijs. Uitgangspunt hierbij zijn de reeds lopende experimenten vanuit de NVVTO. De keuze voor Rotterdam als pilot-locatie zal door de gemeente afgestemd worden met het ministerie van OCW.</p>	<p>De gemeente wil zich committeren aan een pilot.</p> <ul style="list-style-type: none"> Het is onduidelijk wat de reikwijdte is van de pilot. Betreft dit alleen het onderwijsgedeelte of ook het gedeelte van de toetsing van de richtingenbedenkingen? Wat zijn de onderzoeksdoelen en -vragen? Een pilot is per definitie tijdelijk van aard, maar de tijdsduur wordt hier niet genoemd. Kan dit meer concreet worden gemaakt? De pilot wordt afgestemd met het ministerie van OC&W. Hoe worden wij als ouders betrokken bij de afstemmingsgesprekken?

<p><i>In een evaluatie van de pilot door de gemeente en de NVVTO wordt voorzien. Dit zal de komende maanden verder worden uitgewerkt.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe wordt de pilot geëvalueerd en hoe zijn wij als ouders bij deze evaluatie betrokken? • Wat zijn dan de doelen van de evaluatie en hoe wordt de nulsituatie in kaart gebracht? • Hoe weten wij dat de inbreng van de ouders voldoende meeweegt en herkenbaar terugkomt in de evaluatie? • Wat is de status van de resultaten van de pilot? Op welke wijze denkt de gemeente deze in te zetten voor het maken van beleid dan wel voor het beïnvloeden van het landelijke proces?
<p><i>Deze concepttekst zal de NVvTO bespreken met de Rotterdamse thuisonderwijsgezinnen ten einde tot goede afspraken tussen partijen te komen.</i></p>	
	<p>Wat ons tenslotte op metaniveau zorgen baart is de stellingname van de wethouder in zijn brief van 31-3 aan de Raad dat hij signalen heeft <i>“dat in een aantal gevallen niet wordt voldaan aan de vereisten waaraan een vrijstelling moet voldoen.”</i> Deze mededeling plaatst op elk van de nu vrijgestelde gezinnen een bepaalde verdenking. Dat motiveert ons uiteraard niet om het gesprek met de LPA met vertrouwen in te gaan. Zeker gelet op de onduidelijke kaders die voor dit gesprek gelden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Is de wethouder nog steeds deze overtuiging toegedaan? • Indien ja, is het mogelijk dat de wethouder zich uitspreekt over de concrete signalen die hij heeft van “niet voldoen aan de vereisten”?